

## MEMORANDUM

### OPVOLGING VAN HET HUIDIG GewOP OPMAAK EN INHOUD VAN DE VOLGENDE GewOP

#### INLEIDING

##### Doel van het memorandum

Dit memorandum werd opgesteld op initiatief van de Commissie. Het stelt een reeks aanbevelingen voor inzake de uitvoering en de opvolging van het huidig GewOP (zoals dit werd goedgekeurd op 12/9/2002) en geeft gevolg op het bericht, in het raam van haar advies over het ontwerp van GewOP<sup>1</sup>, van de uiteenzetting van enkele principes voor de volgende GewOP. Het merendeel van de ideeën verzameld in dit document werden reeds vermeld door de Commissie, hetzij in het raam van adviezen<sup>2</sup> of van een brief gericht aan de minister-voorzitter. Dit memorandum is er een samenvatting van.

De Commissie heeft de uitdrukkelijke wens dat het GewOP het voorwerp zou uitmaken van een voortdurende verbetering. Overigens herhaalt zij haar vraag om geraadpleegd te worden voor alle materies waarvoor zij bevoegd is, in het bijzonder voor alle bedenkingen inzake de plannen voor ruimtelijke ordening zoals het GBP, het GewOP, de GemOP of de BBP's.

##### Structuur van het document

Dit memorandum handelt, na de voorstelling van de verwachte basisprincipes van een GewOP, rechtstreeks over de uitvoering en de follow-up/evaluatie van het huidig GewOP, namelijk de eerste etappe voor de voorbereiding van het volgend GewOP. Het behandelt nadien achtereenvolgens de volgende etappes voor de opmaak van het volgens GewOP en eindigt met de verwachte inhoud voor het volgend ontwerp van GewOP.

De Commissie heeft een onderscheid gemaakt tussen een bepaald aantal essentiële elementen (vetjes gedrukt) welke van minder belangrijke aard of technisch zijn. De voetnoten zijn een hulpmiddel voor het begrijpen van de tekst.

---

<sup>1</sup> BS 15/10/2002, blz. 46273

<sup>2</sup> Vooral haar advies over het GBP, inzake de vaststelling die voorafging aan het GewOP en het ontwerp van GewOP.

## VOORSTELLEN VAN DE GOC

### 1. Vaststelling van het type plan en principes

#### 1.1. Type plan :

**De Commissie meent dat het fundamenteel is dat het GewOP een instrument van globale en strategische planning<sup>3</sup> zou zijn.** Door globale planning verstaat zij een GewOP dat betrekking heeft op alle belangrijke materies voor de gewestelijke ontwikkeling en de klemtoon legt op de transversale aspecten. Door strategische planning meent zij dat het GewOP strategische doelstellingen zou bepalen, die het voorwerp kunnen uitmaken van aanpassingen. Om die aanpassing mogelijk te maken moet men kunnen steunen op doeltreffend instrument voor de follow-up. In een strategisch perspectief herinnert de Commissie tevens aan de noodzaak om een arbitrage te maken tussen de prioriteiten en/of doelstellingen vermeld in het GewOP.

#### 1.2. Principes van verdedigbare/duurzame ontwikkeling

In de mate waarin de duurzame ontwikkeling niet enkel een principiële verbintenis is die voortvloeit uit internationale afspraken maar eveneens het gevolg is van de aanneming van het federaal plan voor duurzame ontwikkeling, moet het GewOP passen in het raam van de duurzame ontwikkeling. Aldus moet het de ontwikkeling op economisch en sociaal vlak en eveneens op het vlak van de ontwikkeling verenigen. Een duidelijke koppeling van het GewOP met de principes van duurzame ontwikkeling is noodzakelijk voor de pedagogische kwaliteit van het GewOP.

#### 1.3. Hiërarchie tussen plannen, programma's en andere instrumenten voor ruimtelijke ordening

De Commissie oordeelt dat er geen concurrentie mag zijn tussen de geplande instrumenten door de ordonnantie (OOPS) en de operationele programma's of die voor de uitvoering waarvan het statuut niet voorzien is door de ordonnantie. Om iedere verwarring te vermijden in de hiërarchie van de instrumenten voor de ruimtelijke ordening, in het bijzonder tussen de strategische planning en de operationele programma's die eruit voortvloeien, dringt de Commissie erop aan, alhoewel de Regering niet haar advies gevolgd heeft over dit punt, om de term "plan" voor te behouden voor de plannen die een juridisch statuut hebben volgens de ordonnantie (GewOP, GBP, GemOP, BBP's, PAP) en de term "programma" te gebruiken voor de benaming van alle instrumenten voor operationele programmering (IRIS-programma, programma lucht, programma lawaai, enz.).

### 2. Uitvoering en procedure voor follow-up en evaluatie van het geldend GewOP

Zoals ingeschreven in het GewOP acht de Commissie het enerzijds noodzakelijk dat er een permanente follow-up en evaluatie zou zijn van het geldend GewOP en

---

<sup>3</sup> De OOPS geeft aan dat "het gewestelijk ontwikkelingsplan van toepassing is op het volledige grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest" (art. 16). Zij bepaalt niet of het al dan niet alle materies die aanwezig zijn op het gewestelijk grondgebied moet behandelen, ongeacht de bevoegde overheid. Zij wijst nergens expliciet een strategisch karakter toe aan het GewOP. De RBHG stipuleert in zijn MB dat "de planning betrekking heeft op de ontwikkeling in het volledige Gewest (...)" (blz. 46628, 2<sup>e</sup> par.).

anderzijds de opmaak van een uiteindelijke balans die moet dienstdoen als “voorafgaande vaststelling” voor de opmaak van het volgend GewOP.<sup>4</sup>

De evaluatie van het GewOP moet gebruik maken van de criteria die normaal gelden bij de Europese Commissie. Het gaat om criteria die hun deugdelijkheid bewezen hebben (aanpassing van de programma's ten aanzien van doelstellingen en omstandigheden), doeltreffendheid, (beoogde doelstellingen die gedeeltelijk werden bereikt), doelmatigheid (beste verhouding tussen de aangewende middelen en de verkregen resultaten), effecten (op de context) en duurzaamheid (gevolgen in de tijd).

### 2.1. Uitvoering van het geldend GewOP – samenwerking met de gemeenten

Gelet op de primordiale en onvermijdelijke rol van de gemeenten in het bereiken van de doelstellingen van het GewOP, meent de Commissie dat het noodzakelijk is om de samenwerkingsmodaliteiten tussen het Gewest en de gemeenten uiteen te zetten. Het GewOP moet vooral de types en de middelen van overleg en coördinatie Gewest – gemeente detailleren voor de uitvoering zoals de samenwerkingscel Gewest – gemeenten (beslissing van de Regering van 21/03/96).

### 2.2. Opvolging van het geldend GewOP

De Commissie herinnert aan de noodzaak om de opvolging van de doelstellingen van het GewOP in te schrijven in de financiële en budgettaire middelen van het gewest.

#### *2.2.1. De instrumenten voor de opvolging*

De Commissie dringt aan de noodzaak om zo snel als mogelijk de instrumenten voor de planning en de opvolging van de plannen binnen het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het BROH in het bijzonder te versterken. Om een strategisch plan inderdaad te doen slagen en te beheren, moet men kunnen rekenen op een doeltreffend statistisch instrument<sup>5</sup>, maar eveneens op een permanente evaluatiestructuur die moet uitgewerkt worden in de dienst planning in samenwerking met de gewestelijke dienst voor Studies en Statistiek, met de steun die werd opgezet meer bepaald met de universiteiten.

De Commissie keurt de oprichting goed, zoals voorzien door het GewOP<sup>6</sup> van een monitorcomité voor de uitvoering van het GewOP naast het strategisch stuurcomité

---

<sup>4</sup> De idee van een “permanente opvolging” was reeds opgenomen van bij het ontwerp van GewOP: “de uitvoering van het stadsproject moet voortdurend worden opgevolgd” (Transv.voorw. Punt 8, par. 1, blz. 46984). De evaluatie was eveneens een vaststaand feit van bij het ontwerp: “De evaluatie van het gevoerde beleid moet veel verder gaan dan de noodzakelijke follow-up van de verwezenlijkingen en de overeenstemming ervan met de oorspronkelijke doelstellingen. Bij de uitwerking van elk Gewestelijk Ontwikkelingsplan moeten eveneens de prioriteiten van het stadsproject worden geëvalueerd in het licht van de evolutie van de uitdagingen waarmee we worden geconfronteerd. (Trans. voorw., punt 8 par. 2. blz. 46984).

<sup>5</sup> Het ontwerp van GewOP maakt reeds melding van een gedachte in die zin : “Het is in dat verband onontbeerlijk dat het Gewest zijn statistisch apparaat aanvult (...)” (Transv. voorw., punt 8, 9<sup>e</sup> par. blz. 46984).

<sup>6</sup> De RBHG heeft in die zin haar ontwerp van GewOP gewijzigd, door een enkel monitorcomité te vermelden, daar waar het ontwerp sprak van “monitorcomités” (Transv. voorw., punt 8 , 8<sup>e</sup> par., blz. 46984).

waarvan zij eveneens het interministerieel karakter goedkeurt <sup>7</sup>. Deze comités beheren en steunen zich op duidelijk te begrijpen stuurinstrumenten die beschikbaar zijn voor iedereen. Het gaat om het jaarverslag voor de evaluatie voor de uitvoering van de gewestelijke plannen bedoeld in art. 4 van de OOPS, van een werkschema per beleid en van een synthetische stuurtabel van de indicatoren van de gewestelijke ontwikkeling.

### *2.2.2. Het monitorcomité*

De Commissie vraagt dat het monitorcomité zou samengesteld zijn uit operationele verantwoordelijken van de besturen en de gewestelijke instellingen van openbaar belang. Dit comité zou gebaseerd moeten zijn op het permanent instrument voor coördinatie van de studiediensten en onder meer belast moeten zijn met de opmaak van het jaarverslag voor de evaluatie voor de uitvoering van de gewestelijke plannen bedoeld in art. 4 van de OOPS en het onderzoek en de analyse van de synthetische stuurtabel.

### *2.2.3. Het secretariaat van het stuurcomité*

De Commissie stelt voor dat het technisch secretariaat van de stuurcomité zou verzorgd worden door de dienst planning van het BROH die hiertoe over de noodzakelijke, meer bepaald middelen aan personeel moet beschikken om haar rol te kunnen vervullen.

### *2.2.4. Het jaarlijks verslag over de uitvoering van de plannen (OOPS, art. 4)*

De Commissie herinnert eraan dat de OOPS (art.4) voorziet dat een jaarlijks verslag moet overhandigd worden aan de Gewestraad, ter gelegenheid van de begroting, over de toestand en de verwachtingen inzake ontwikkeling en stedenbouw en over de uitvoering van de plannen. Gelet op het doorlopend karakter van de opeenvolgende GewOP, moet dit een gedragslijn vormen van de jaarlijkse evaluatieverslagen over het beleid dat gevoerd wordt in het raam van de uitvoering van ieder GewOP. De Commissie vraagt dat het jaarverslag een samenvatting zou maken van de verschillende verslagen van de monitorcomités voor ieder operationeel domein. Zij stelt voor dat de structuur van dit verslag, evenals de in aanmerking te nemen indicatoren, duidelijk afgelijnd zouden zijn vooraleer vergelijkingen te maken over de middellange en lange termijn. Zij kan evenwel niet de idee goedkeuren om de vorm van het verslag over te nemen in een besluit.

### *2.2.5. Een werkschema van indicatoren*

De Commissie is voorstander van de idee van een werkingstabel voor de bepaling van de uitvoeringsindicatoren, (deel van het gerealiseerd programma), van de resultatenindicatoren, (deel van de bereikte doelstellingen) en van de weerslagindicatoren (gevolgen op de bestemmelingen, op het leefmilieu, op het prioritair gebied, op de gewestelijke ontwikkeling...).

### *2.2.6. De indicatoren*

Ten einde een gemeenschappelijke methode uit te werken die noodzakelijk is voor een gewestelijke samenhang, acht de Commissie het noodzakelijk dat het bestuur, in samenwerking met de gemeenten en de adviesorganen een reeks indicatoren zou

---

<sup>7</sup> De RBHG heeft het ontwerp in die zin verduidelijkt : "namelijk een strategisch comité dat vertegenwoordigers van elke Brusselse minister groepeerst" (Transv. voorw. punt 8., 7<sup>e</sup> par. eerste streepje, blz. 46984).

uitwerken voor de evaluatie van het gevoerd beleid, sectoraal en transversaal, betrouwbaar en vergelijkbaar van het ene jaar naar het andere.

De Commissie wenst dat de belangrijkste sectoren van de gewestelijke ontwikkeling zouden vervat zijn in de indicatoren (voor dewelke een specifieke lijst moet opgesteld worden). Bovendien steunt zij het principe van het bijhouden van een stuurtabel vanaf samenvattende indicatoren.

#### *2.2.7. De observatoria<sup>8</sup>*

De Commissie vraagt dat de doelstellingen van de observatoria zouden verduidelijkt worden in de zin van de ontwikkeling van de kennis, van het begrip en de analyse van een bepaald voorwerp evenals de uitwisseling van informatie, de follow-up, en de evaluatie van het desbetreffend beleid. Zij vraagt dat deze observatoria zouden gecentraliseerd worden binnen het bestuur dat over de nodige middelen moet beschikken voor deze opdracht. De Commissie vraagt dat een lijst van de observatoria zou opgesteld worden en dat de resultaten beschikbaar zouden zijn voor iedere belangstellende en meer bepaalde de gemeenten in het raam van de opmaak van hun GemOP.

#### *2.2.8. De opvolging van de studies*

De Commissie vraagt dat de resultaten van de studies zouden beschikbaar zijn voor het publiek en de economische actoren. De Commissie wenst betrokken te worden bij de opmaak van het op te stellen studieprogramma.

### 2.3. Periodieke evaluatie van het geldend GewOP

De evaluatie van het GewOP omvat de evaluatie van andere gewestelijke programma's (Iris, Lawaai, Lucht, enz) (zie ook de permanente opvolging van het GewOP, punt 2.2.).

#### *2.4.1. Een doorlopend karakter waarborgen tussen opeenvolgende GewOP*

**De Commissie dringt aan op de noodzaak van een doorlopend karakter tussen de opeenvolgende GewOP. De eindevaluatie moet onder meer bijdragen om dit doorlopend karakter te waarborgen door expliciet de koppeling tussen een GewOP naar het volgende te vermelden.**

Overigens dringt de Commissie aan, omwille van onder meer pedagogische redenen, op de noodzaak van koppelingen:

- tussen het GewOP en de "jaarlijkse evaluatieverslagen opgesteld in het raam van de uitvoering van het GewOP".
- tussen het GewOP en de elementen van de vaststelling

#### *2.4.2 Inhoud van de voorafgaande vaststelling*

Ten einde de hindernissen te kunnen achterhalen die belemmerd hebben de gestelde doelstellingen te halen en er lessen kunnen uit te trekken voor het beheer van het volgend GewOP, moet de evaluatie de successen en tekortkomingen van het GewOP op het voorplan brengen.

---

<sup>8</sup> De RBHG heeft niet direct het begrip van het observatorium verduidelijkt maar stipuleert in het definitief ontwerp dat zij er het monitorcomité mee belast : De problematiek van de observatoria zal onderzocht worden door het hoger vermelde monitorcomité dat wordt belast met de inventarisering en coördinatie van de observatoria" (Transv. voorw., punt 8, 9<sup>e</sup> par., blz. 46984)

Het is bijgevolg noodzakelijk om op duidelijke en coherente wijze de tekortkomingen naar voor te brengen die werden vastgesteld in het vorig GewOP daar hindernissen belet hebben de gestelde doelstellingen te halen. Wijzigingen en / of bijstellingen moeten aangebracht worden ten aanzien van het vorig beleid of GewOP en de rechtvaardiging vindt haar grondslag in de vaststelling van al dan niet gedeeltelijk slagen van een beleid dat werd ten uitvoering gebracht, (zie evaluatie, punt 2.4.). Hiertoe stelt de Commissie voor om in de voorafgaande vaststelling volgende elementen op te nemen : 1° een herinnering, als voorwoord, van de grote principes vervat in het vorig GewOP, 2° de balans van het vorig GewOP; Anders gezegd moet elk van de hoofdstukken van de vaststelling duidelijk de evaluaties tonen van het beleid dat gevoerd werd in toepassing van het vorig GewOP.

De Commissie vraagt, in de mate van het mogelijke, dat het document van de "Vaststelling" van het GewOP evoluerende gegevens zou bevatten en niet enkel statische.

Om de vooruitzichten inzake bevolkingsevolutie te verfijnen en er gevolgen uit te trekken inzake voorzieningen en een beleid gericht tot een specifieke doelgroep, zou het nuttig zijn een analyse te maken van de demografische dynamiek, zoals de leeftijdstructuur, de evolutie van bevolkingspyramide, evenals een cartografie met de ruimtelijke schommelingen op lokaal niveau. Overigens stelt de Commissie voor om de gegevens betreffende inkomens aan te vullen met gegevens inzake actieve en niet-actieve bevolking en de personen op rust, evenals de evolutie van de bevolking inzake beroepscategorieën.

### **3. Opmaakmethode voor het volgend GewOP**

#### **3.1. De voorbereidende werkzaamheden voor de opmaak van het volgend GewOP**

Ingevolge de opmaak van de voorafgaande vaststelling voor het volgend GewOP, gedaan in het raam van de opvolging van het nu geldend GewOP (zie uiteindelijke evaluatie, punt 2.4.) zouden er voorafgaande studies moeten worden gerealiseerd om de vaststelling te vervolledigen over een reeks punten waar tekortkomingen werden vastgesteld of die onvolledig bleken. Het GewOP of het stadsproject moet expliciet gesteund worden op de vaststelling en de voorafgaande studies door expliciete koppelingen en een samenhang tussen de verschillende opeenvolgende documenten.

De Commissie wenst van bij het begin op de hoogte gehouden te worden van de evolutie van het werk van de opmaak van het GewOP (vaststelling, voorafgaande studies, enz), met inbegrip van de middelen voor de uitvoering om de opmaak voor te bereiden. Zij vraagt om betrokken te worden bij het bepalen van de thema's evenals als bij het belang dat gehecht moet worden aan de voorafgaande studies voor het volgend GewOP.

In dit verband herhaalt de Commissie de mogelijkheid om het belang te verminderen van de voorafgaande studies tot het ontwerp en een betere opvolging te verzekeren door het stuurcomité van het GewOP via een beoordeling van de kwaliteit van de

jaarlijkse evaluatieverslagen, vermeld in de OOPS (art. 4) (zie opvolging van het GewOP, punt 2.2.).

### 3.2. Noodzaak van een voorafgaande evaluatie

Daar het GewOP een samenstelling is van complexe programma's, onderstreept de Commissie het noodzakelijk karakter van een voorafgaande evaluatie voor de voorstelling (ex-ante) van het GewOP, bijvoorbeeld volgens het model opgelegd door de Europese Commissie voor haar structurele programma's.

In dit verband zal men de Europese richtlijn 2001/42 "betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's" dat ten laatste tegen januari 2004 een evaluatie met betrekking tot het leefmilieu zal opleggen zoals beschreven in art. 5/1. Deze omvat "een verslag over de gevolgen voor het milieu, waarin de mogelijke aanzienlijk milieu-effecten van de uitvoering van het plan of programma alsmede van redelijke alternatieven, die rekening houden met het doel en de geografische werkingssfeer worden bepaald, beschreven en beoordeeld (...) " zoals beschreven in de bijlage 1. Volgende elementen zullen tevens vereist zijn in dit kader :

- een raadpleging van de overheden (vb. GOC), zoals beschreven art. 5/1, vooraleer het plan wordt voorgelegd voor een wetgevende procedure;
- een evaluatie (zie art. 9);
- een verplichting tot opvolging (zie art. 10).

### 3.3. Procedure voor raadpleging van het ontwerp van GewOP – de adviesorganen

Gelet op het globaal karakter van het GewOP, dat de behandeling omvat van materies die de gewestelijke bevoegdheden overschrijden (zie type plan en behandelde materies, punten 1.1. en 4.1.), acht de Commissie de raadpleging noodzakelijk van organen die gemachtigd zijn aan de Commissie gespecialiseerde adviezen te overhandigen voor de communautaire materies. De Commissie stelt aan de Regering voor een initiatief ter zake te nemen in samenwerking met de Colleges van de communautaire Commissies, bijvoorbeeld door deskundigen te voorzien die representatief zijn voor deze materies onder de leden van de Commissie.

### 3.4. Onderzoek van de bezwaarschriften, opmerkingen en adviezen van de GOC

Gelet op de onbetwist onvoldoende termijn toegekend aan de Commissie om in detail de bezwaarschriften uit het openbaar onderzoek voor het GewOP en voor het GBP te onderzoeken en gelet op de aanzienlijke tijd die de Commissie heeft doorgebracht aan het onderzoek van marginale opmerkingen of opmerkingen die geen uitstaans hadden met een gewestelijk plan en ten einde de 60 dagen die door de OOPS zijn voorzien te kunnen wijden aan diepgaande analyse van gestelde vragen (eventueel via een hoorzitting met externe deskundigen), vraagt de Commissie enerzijds dat de periode voor de opmaak van haar advies maar zou ingaan van zodra de bezwaarschriften volledig verwerkt zijn en anderzijds om te kunnen beschikken over een samenvatting (en lijst van de bezwaarschriften) uit een vorig onderzoek (of voorafgaand onderzoek) van de bezwaarschriften en opmerkingen verstrekt door de gewestelijke besturen (BROH, BUV, enz) en organen van openbaar belang (BGDA, GOMB, enz) bovenop de adviezen die voorzien zijn in de huidige procedure (adviezen van de adviesorganen en adviezen van de gemeenten). Deze voorafgaande analyse is niet strijdig met de termijnen gepland door de OOPS. De OOPS voorziet inderdaad geen termijn voor de fase voorzien

tussen de afgifte van de adviezen door de gemeenten en de adviesorganen en het ingaan van de termijn voor de Commissie. **In het geval dat een voorafgaande analyse niet zou aanvaard worden, vraagt de Commissie dat de termijn die haar wordt toegekend voor het indienen van haar advies zou verdubbeld worden.**

Overigens vraagt de Commissie een opschorting van de termijn voor het onderzoek en de overhandiging van haar advies gedurende de Kerstvakantie, de Paasvakantie evenals gedurende de “grote vakantie”.

#### **4. Verwachte inhoud van het volgend GewOP**

##### **4.1. Te behandelen materies in het volgend GewOP<sup>9</sup>**

Ten einde het globaal karakter van het GewOP te kunnen waarborgen (bevestigd in punt 1.1.), oordeelt de Commissie dat het alle materies moet in aanmerking nemen die tussenbeide komen in de gewestelijke ontwikkeling, materies die al dan niet afhangen van de gewestelijke bevoegdheid. Het gaat bijgevolg minstens om de huisvesting, de economie (alle sectoren), de tewerkstelling, de mobiliteit, het leefmilieu, de sociale aspecten, het onderwijs en de vorming, de cultuur, de stedenbouw en het erfgoed volgens een standaard inhoudstafel (zie leesbaarheid van het plan, punt 4.4.).

##### **4.2. Ruimte (grondgebied) dat in aanmerking wordt genomen door het GewOP**

Het GewOP moet rekening houden met de functionele ruimte waarbinnen de ontwikkeling van het gewest verloopt (socio-economische ruimte, tewerkstellingsgebied, GEN-zone, “stedelijke ruimte”) en dat de institutionele grenzen ervan overschrijdt. Het moet het impact van het buitengewestelijk beleid op de ontwikkeling van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in aanmerking nemen.

Het vaststellen van de opties en maatregelen voor de oriëntatie van de politieke assen binnen het Brussels hinterland stelt een probleem gelet op de grenzen van de bevoegdheden van het gewest inzake ontwikkeling. Om deze reden vraagt de Commissie met het oog op doeltreffendheid dat het GewOP voldoende duidelijk en expliciet zou zijn inzake de gegevens en doelstellingen inzake de onderhandeling met het Gewest (gemeenten, gemeenschapscommissies, gemeenschappen, andere gewesten Vlaams- en Waals-Brabant, Federale Staat en Europa). Men moet overlegstructuren op ieder niveau voorzien binnen de Belgische institutionele structuur.

##### **4.3. Tijdelijke draagwijdte van het GewOP, termijnen**

Gelet op haar strategisch karakter moet het GewOP doelstellingen voorzien op middellange en lange termijn <sup>10</sup>, waarvan de daadwerkelijke uitwerking eventueel de termijn van de legislatuur overschrijdt.

---

<sup>9</sup> de OOPS maakt melding van “de doelstellingen en prioriteiten inzake ontwikkeling, ruimtelijke ordening inbegrepen, zoals die door economische, sociale culturele verplaatsings- en milieubehoefte worden vereist” art. 17, 1<sup>o</sup>). De RBHG meldt in haar MB “(...) wat de mogelijkheid biedt om huisvesting, openbare werken, communicatie, economie, socio-culturele aspecten, openbare ruimten, enz. op transversale wijze te behandelen; (blz. 46628, 2<sup>e</sup> par.)



Het GewOP moet evenwel een planning voorzien van de termijnen voor bepaalde opdrachten (met inbegrip de begeleidende maatregelen), die een redelijke en realistische looptijd moeten hebben.

Dit veronderstelt een voluntaristische aanpak van de volgende Regering die de genomen opties moet bevestigen of ongedaan maken. Indien de nieuwe Regering het oude GewOP wil behouden dan meent de Commissie dan zij het op expliciete wijze moet herbevestigen door wijzigingen voor te stellen daar waar nodig. Op die wijze kan er regelmatig een parlementair debat plaatsvinden evenals een raadpleging van de bevolking over het GewOP.

#### 4.4. Een gestructureerd, duidelijk, didactisch GewOP dat toegankelijk is voor het publiek

Om het belang van de democratische raadpleging te waarborgen moet het GewOP leesbaar en toegankelijk zijn voor het groot publiek. Het moet gestructureerd, duidelijk, precies en didactisch zijn. Het volgen van een systematische structuur met inbegrip van een standaard inhoudstafel (zie te behandelen materies in het GewOP, punt 4.1.) en een permanente terminologie zou de duidelijkheid vergroten en vergelijkingen en analyses tussen opeenvolgende GewOP vergemakkelijken. De gebruikte termen en concepten moeten weergegeven worden in een glossarium wanneer de Regering er een specifieke betekenis aan geeft in het raam van het GewOP. De samenhang tussen de tekst en de grafische documenten moet gewaarborgd worden.

Wat de leesbaarheid van de documenten aangaat vraagt de Commissie afkortingen te vermijden ook in de titels van de kolommen en tabellijnen. Zij herinnert eraan dat de schaal van de kaarten moet bepaald worden in functie van hetgeen men er wenst aan te duiden en dat de legendes begrijpelijk moeten zijn.

#### 4.5. Een strategisch plan dat eveneens operationeel is

**Het stadsproject moet prioriteiten opstellen en hiervoor, precieze en meetbare doelstellingen bepalen, de beschrijving van de financiële middelen en deze op het vlak van personeel om de gestelde doelstellingen te bereiken, het bepalen van de prioritaire gebieden naargelang de maatregel, een schema voor de uitvoering van de in aanmerking genomen maatregelen (vervaldagen en planning) en een duidelijke identificatie van de actoren en openbare overheden die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de verschillende doelstellingen van het GewOP, met inbegrip van de onderhandelingsgegevens met deze laatste (zie eveneens materies en ruimte van het GewOP, punten 4.1. en 4.2.).**

In de mate dat de gemeenten de ontegensprekelijke partners zijn voor de uitvoering van het GewOP stelt de Commissie voor dat de verschillende opdrachten die hen worden toevertrouwd duidelijk zouden weergegeven worden, de geplande overleg- en coördinatiemodaliteiten evenals de voorziene begrotingsopties voor de uitvoering.

---

<sup>10</sup> in haar MB maakt de RBHG enkel melding van de lange term : "Dat het plan beantwoordt aan de behoefte tot de bepaling van beleidslijnen en actieprogramma's op lange termijn (...)" (blz. 46628, 1<sup>e</sup> par.).

Om overigens een goed begrip te waarborgen van de elementen die beschreven worden als doelstellingen in het GewOP en de idee van een homogene actie van de regering te versterken, vraagt de Commissie dat het GewOP een duidelijk onderscheid maakt tussen de bestaande instrumenten en de nieuwe maatregelen. Bovendien vraagt de Commissie expliciet te verwijzen naar de bestaande instrumenten (meer bepaald door te verwijzen naar de observatoria, kadaster, contract, verslagen,...) wanneer de maatregelen voorgesteld in het ontwerp hun vermelding relevant maken, om een maximaal aantal gegevens inzake deze instrumenten te vermelden en een samenvatting voor te stellen van de bestaande operationele programma's waarvan sprake (vb. afval, verplaatsing, lawaai enz.) activiteiten verslagen, balansen, enz.<sup>11</sup>

#### 4.6. Financiële en budgettaire beperkingen

Het GewOP moet kennis geven van de evolutie van de gewestelijke financiën en de financiële en budgettaire beperkingen gelet op : 1°) de weerslag van de gewestelijke financiën op de beslissingsautonomie van de gewestelijke overheden, 2°) de dominerende plaats die de gewestbelastingen innemen ingevolge de Lambermontakkoorden en 3°) de essentiële kwestie van een globale financiering van het Gewest en de Brusselse gemeenten.

Overigens wenst de Commissie dat het volgend GewOP op een uitvoerige wijze in het hoofdstuk gewijd aan de gewestelijke en gemeentelijk inkomsten, het punt zou behandelen inzake het probleem van de inkomstenderving meer bepaald te wijten aan de dodehand dat niet helemaal wordt terugbetaald.

**Het GewOP moet niet in detail iedere geplande actie budgetteren maar de meerjarige investeringsprogramma's en het sectorbeleid moeten het voorwerp uitmaken van ramingen van de uitgaven per begrotingsmassa door de nu toegekende begrotingen te vergelijken met de geschatte behoeften over de levensduur van het GewOP en zelfs op middellange termijn. Op het risico af een vrome wens te worden moeten de opties van de Regering in haar GewOP vertaald worden op het vlak van de financiële arbitrage.**

#### Actualisering van de gegevens

Het GewOP moet de meest recente gegevens voorleggen. Hiertoe moeten deze gegevens bij iedere etappe van de opmaak van het GewOP (voorafgaande studies, ontwerp van GewOP en definitief GewOP) bijgewerkt worden.

### BIJKOMENDE VOORSTELLEN EN OVERWEGINGEN

*10* leden van de Commissie hebben de idee naar voor gebracht om de strategische planning los te koppelen van de ruimtelijke ordening en bijgevolg van de OOPS om er een specifieke wetgeving van te maken. Zij oordelen dat dit de rol van het GewOP zou verduidelijken, **en het democratisch debat zou bevorderen in de loop van de**

<sup>11</sup> Volgens de RBHG, "en dat er geen reden is om in het plan de gedetailleerde inhoud van de verschillende operationele plannen op te nemen (IRIS-plan voor mobiliteit, Gewestelijk Bestemmingsplan, lawaaiplan, afvalplan...) (p.6629).

**aannemingsprocedure. In het huidig wettelijk kader is het GewOP één van de vier planningniveau's van een wetgeving met als eerste doelstelling de afgifte van stedenbouwkundige vergunningen daar waar het een instrument is voor strategisch beheer en het grote geheel omvat van de gewestelijke materies. De wetgeving inzake ruimtelijke ordening is een uitvoerend instrument van het GewOP op dezelfde wijze als de wetgeving over de gewestelijke economische expansie, de beroepsvorming, de organisatie van de arbeidsmarkt of het leefmilieu. Volgens deze leden zou de aanneming van een specifieke wetgeving bijgevolg, een betere waarneming mogelijk maken door het publiek van de verschillen tussen het GewOP en het GBP.**

**12** leden menen integendeel dat de originaliteit van de OOPS erin bestaat een integratie te wensen van de socio-economische planning voortvloeiend uit de wet van 1970 en de ruimtelijke ordening zoals voorzien door de wet van 1962. Deze integratie waarborgt de samenhang van de plannen: de ontwikkeling in een dicht bebouwd en volledig verstedelijkt gewest als Brussel moet rekening houden met de beperkingen van de weergave op de grond van de ontwerpen.